Массе а мехий пролетареш, вІашагІкхета!

Сердало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШОАТТА, 29 декабрь, 1973 шу. • №№ 155—156 (1517). • Мах 3 кеп.

ЗВЕЗДНЕРА ЦІЕЙ

«Союз-13» яхача кема экипажаца вІашагІкхетар

1973 шеро 18 январь «Космос» яка дукха спутникаш Лаьттина гонахьа гобкха яхаро. Лаьттина гонахьара орбита тІа «Молния» яхача бувзама спутникаши «Метеор» яхача метеорологически спутникаш бакъо балхо, газвараца планетагІа хІанз а никъ беш йола «Марс» яха автоматически станцеи сигалъяхаро, «Интеркосмос» яха спутникаш сигалъяхаро, Космосе тоЛаме болх баьб «Союз-12» яхача кема экипажо. Чакхбаьнаб «Союз-13» яхача кемо барах дийнахьа баь кинъ. Ала доагІа, «Союз-13» лелхаш дола, телескопий системаца кІайчаь кема хилар.

Москвана хоххера аэродром. 27 декабре уккъа Климук Петраеи Лебедев Валентинаеи накъабахьа бэр космонавташ кийнбеча Центра кулгалхой, Іилмахой, конструктораш спеціалисташ, СССР летчикаш-космонавташ, турпалий гаргара мах, доттагІий. Кхетадеш мадарра, кхьедоаш космонавташа космосе болх бераш, космонавтина кокье цар лаьцача даьхьа дола къамаьл.

«Союз-13» яхача кема экипаж космосе бьоча балха лаьккха мах бир космонавташ кийнбеча кулгалхоч авиаце инарал-майора, СССР летчика-космонавта В. А. ШатаЛова.

«Хьхера а сийнача сигала гучамийххар дото бесса тІадам. Кхы а массеххь минут яьлча — Лаьттах хьокхалар самолет. Дьхьд хьалеччьа ца тращ тІа гучбаьлар космонавташ Климук Петри Лебедев Валентина. ГулбеннаршІа базаме тІоаграш а детташ тІий ух.

Нийсбаь тІа боахаш Пачхьалкхен комисце аикадешкахьа болх космонавташ. Экипажа командирца Климук Петр» докла ю пхьаькъ программа хьежачьарах.

Турпалаш бронзах хьалъотташ, Юрий Алексеевич Гагарин латтача, лайно кІайчьа кІоначьа пархана гаьна йовшташ юкъосаЦий машинаш. «Союз-13» начча кема экипажо памятника діатІа а бахо, цуна юхье зиэаш дохк.

Цуз тІехьагІа гонахьа космонавташ, доттагІий, гаргара мах а болаш, шашка хьежаш Іилмахой, конструктораш, инженераш, болалой, эпхьа бихь космонавташ кийбеш меХ хиннарш латтача культура Дворецагахьа болх Климук Петри Лебедев Валентини.

Митинг хьайбаллар Ю. А. Гагарина цІерагІча космонавташ кийбеча Центра кулгалхочо авиаце инарал-майора, СССР летчика-космонавта Г. Т. Береговой.

Космос техкарашка дог тІара моарШал хаьттар СССР летчика-космонавта П. Р. Поповича, Звездни городока партийни, общественни организацеи зикаллаш, пионераш.

ЧІоагІа уйла тІамхйта дадийгар Климук Петрен Лебедев Валентинаеи дахча къамьяшкаш. Цар эйплар космически кема диканалх, творчески хьинар айденна орбите шоаш хьийгача кьех лаьма. Космонавташа хьакхайкар Дьахен моллагІа а задани кхочашъе шоаш кийча хилар.

Митинге дакъа лаьцараша чІоагІа легаш гІоІзьалъна а болаш тІамйаар КПСС Центральни Комитетага дохьийта моарШала письмо.

◆◆◆

Цу дийнахье а Паччахьалкхен комисце заседани хилар Звездни городоке. Нашкъа хьахиннярий, космонавташа, лаьттан тІарча службаша, никъ кийчбелеп чакхбоаккхиллеи Іалашдаьча еррига кемплексо бабча балха эгтара лаккагІча баллагІа мах бир — тІехдика.

А. РОМАНОВ.
Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС спец. корр.

Іийслагіча пятилетка кхоалагІча, хоадамбева шера къьсста дика къахьегарша белгалъяьна я Грозненски «Электроприбор» завода Гребнева Нина Петровна кертс латтача цеха коллектив. Товарни продукци арахецара шера план 14-ча декабре кхочашъяьй цо. Ер бутт боьлехьа тІадоагІачча шера чотах цо арахецаргІа итташ эзараш сомий мах» тайп-тайнара продукци. Хьалъа кхаь шера задани 22-ча декабре кхоачашъяьй цеха болхлоша.

СУРТА ТІА: (аьддехьара аьттехьа) встречни план ювцаш ба неха парторганизаце секретарь Г. Ратошний, цехкома председателера заместитель В. Веденская, пропагандист Н. Баканов, цеха начальник Н. Гребнева.

И. ПЛИЕВА сурт.

ХЬАЙБАШ ІАНГАРДАХАРА—ТІАХЬОЖАМ

ХІАРА КИЛОГРАММА КХОМБЕ

Хьайбаш Іангар мишта доах хьожаш тха рейдани бригада хилар. Малгобекски района «Ингушский» совхоза шурий-товарни шин ферме.

Малгобекски горисполкома юрта боахама производственни управлене тхога аьлар, цу совхозе доакъар кийчду цех дика болх беш я, шура дуккагІа а йоаккх, хІаьта дІахо йодача хана хьайбай продукташ дуккагІа иэаде торонаш йолаш а я.

Дика чакхдоаккх совхоза хьайбаш лелаДераша пятилетка кхоалагІа, хоадамбеш дола шу Плангіа паччахьалкхенга 1980 тонн йоаха еэача хІаиэле 1982 тонн шура ехкаЙ. Из толам баккха аьтув баьнаб хьайбай продуктивность лакъъар бадьян долаш. Юкъера лаьрІача хІара кхолабача Іаттагара 122 килограмм шура дуккагІа яьккхий цига ухх шера.

Фермашка дахале совхоза центральни усадьбе уллача доакъар кийчеча цехе дахар тхо. Фермашта мел эша муж кийчбу цо: хІара дийнахьа 50 тонн. Концентраташ, бакъа хьоар, тух, мел вІашагІкхеи пас яь чу дика доакъар кийчду.

—Дукха ха йоаццаш Іы хьайбагІа турба шелалагІа лоаццешнаР, — йоах слесара - наладчика коммуниста Додов Магиса, — цхьабакъда, оаха яьш хьалдизале термеш лотаьь сиха хьанъстар турба. Мух шера моарта доакъар кийбаш дахьд совхозе. Этгара хьалха шоай янаашца баьца хьоар Іалашдаьх уххаза.

— Оаха лерхІачох, — йоах совхоза керттерча зоотехника Б. Чергизова, — май боалца тоъаргда тхона доакъар.

Цхьоалагіча отделене ферме дахар тхо. Инархье йисте уЛл из. Хіанз цу ферме бетташ 174 сет ба, Цхьаккха яІамаи латкъаш баларш хьайбаш лелаДераш. Дика доакъар да, оныт йолаш нах ба.

ЧІоагІа дукха еэаш Кортоева Аняй цІи йоаккх ферме. Дика каэраезаньй цо ятта йоаца доярка професи. Правительственни докхий совгІаташ — Ленина, Къахьегама Шеча Байрахь, «Знак Почета» яха орденаш, Юбилейни медаль луш цун кхъхегама лакха мах бабб Даьхено.

Ухх шера цхьаЙтта бетта Кортоевас хІара ххоабача Іаттагара 3800 килограмм шура яьккхай. Из республике поллагІа хьокхам ба. Шийна карагІадьнначух ххоачаш бан по. Грозненски шурий совхоза фермай болхлоша дах кхайкар совхозе эттара хьалха хьалларш из я. Ше хьалха пІайнача социалистически декларанка а хьажа шу чакхдалале хІара Іаттагара 4000 килограмм шура яккха дош лоцнаД коммунистка.

Кортоева Аня отпусце я аьлар тхога совхозе. Хьалха из ферме, ВІаргайча пецдаьлар тхо.

— Сатийна цІарла ягІаЛан со, дийнахьа цкъа сай доахах бІарг ца кхийтачо, — йоах доярка.

Хьайбаш чуллаттача помещенешка хъежача гучадьлар цига доахан Іаьсийн дерстан цІенеи хиларр.

Къьсстта пІена а йІайха а яр Кортоева Тамарас кхо бутт балалша дола Іаьсий леладу помещени.

Цхьан коровника чу гучахьа коапаГараш тІа хьалтеха йоаллар балха деи распорядоки рационш. Из толха ца еш ххоачашъо хьайбаш лелаДерайта.

ХІара дийнахьа хьатІа а увзаш доахан чуловаттадеча помещенешта юхе Іодехк доакъар. Кол а е из Іодехкача а Іолийга доакъар алаш.

Дика уйла йисар фермах. Шура яккхара шера задани кхоачашъяьй коллектино. Ала хІамаи дан, аьттув баьнаб.

Хьатта а цхьаЦца дола кхоачамбоашараи да. Шура дуккагІа яккхара йолча доагІа торонга торонга пайда ийабан. Уж ферма кулгалхошта дага йоХйтта еэа: шура яккхара график, яш, социалистически яхьах хьахулар дІадоаЙтан. Опыт хьаЛомае тавна ахь деза. Из уллув, ферме я.

Духхьал цхьан коровникера кхо аратувся транспортер мара кхы механизмаши яш. Машинаца хьатІакхуьхьан шийла хий меладу доахаина.

Тха бригада кхоалагІча отделенерча шурий-товарни ферме ухлар. Из ферма карт яь чуерзаяь я.

РЕСПУБЛИКАНСКИ ГАЗЕТИЙ РЕЙД

Коапаіараша юхе будка я, ха деш саг латт. Укхаза кхоабаш 288 бежан да 198 етт бетташ ба. Еттача кирпишках хьалъяь дика помещенеш я. Коровникашка духхагІдолча халача балхашта механизаци яьй. Дика тоаденна краснодонетний фух дола доахан латт цар чу. Шеиеи лостаь болашш а чура ченаш. Хіара группана» юхе бІоагІех хьалъяха цІена таташ, ведраш яда. Хьаьшка люперна, йол, силос улл.

— Дикеи тайп-тайнарен доакъар да уххаза, — йоах тхоца хиннача юрта боахама управлене керттерча зоотехника.

Хіанзле ухх шера задани кхоачашъяь 1974 шера чотах къахьегаш я коллектив. Соалка хинна чунца ийсйича хІара кхоабача Іаттагара 370 килограмм дуккагІа шура-яьккхай укх шера. Укхаза хьалхха уйла а яь хьайбаш кхбара рацион оттаЛяр, дикагІа пайда лургболча тайпара доакъара пайда эцара йоахко йир.

Тха уйла тІоаэаш дар хьинаре къьсегара тІахьежаш хинна лозунгаш. Дийнахьа хьийгача къьх хьахиннар гуччаъх хьалтох. Дукхъача доярката цера план кхоачашъяй. Къьсста белгалъяьнай Коригова Баната, Еалоева Либиган, ^хьибаган. Шоай низвх бІубенна къьхегаш ба хьайбаш лелаДераш. КІаьд ца душ кералдар лех.

Хьалха латтача фермай коллективанга Ерригсоюзни социалистически яьй кокье дакъа доаЛаш хьайбаш дахкилга, уж дахкачул тІехьагІа деттилга дика пІаштІехьдаккхарца кхы я бІаьш центрераш дукхагІа шура яккха лаьрхІад. Цу деша бокхха теркам тІабохийт ферме. Духьхьичи шозлагІен дахка доахан хьа а къоастадаь шоаш латт. Царех дукха шура ду доахан дар духьа зооветеринарни бокъонаша пІамадехкара дахка дездолча а дахкачул тІехьагІа а Іунал лоаттадеу царна.

Из дерриГа дика гІулакхаш теркал а деш ала доагІа, шура совъяккхара тІехьа къьсеи дохтабеш духха шура йовлга: боаэама чухь дІаухийт из 1325 килограмм яьккхача дІалур 1034 килограмм мара яц. Из — 78 процент мара яц.

Республикански газетий рейдови бригада: А. ЦИЦКИЕВ — Малгобекски районни халкъа тІехьожама комитета член; М. САГОВ —совхоза керттера хьайбай лор; В. ДОНСКОЙ — совхозий республикански объединене керттера хьайбай лор; Т. АРЧАКОВ — тха спецкор.

«Назрановский» совхоза механически мастерске сухалбв тоаеш латт техника. Из тоЛеча ка а йолалош кхъьегаи ба дукхха ремонтинкаш.

Кхашкара бІьсстан балхаш цІадолалара эша еррига техника 23 февраль — Советски Эскарен ТІемаФорда Фолтен Ди хьатІахкачалеьхь трактораш тоаяра боаржаньча социалистически яхье къьсста дика тхламаш доахаш ба трактораЙ двигателаш тоаеча слесарий бригадир Тохов Муса, газоэлектросварщик Костоев Махьмад, тракторист Медведев Николай, аккумуляторщик Арсамаков Уматтирн, кхьбачий. Царех цхьаккха а ваш шиЙ дийнахьара балха норма 120 — 140 процент кхоачаш па ею.

Укх шера IV квартала планагІа 18 трактор тоае еэаш ба совхоза ремочтинкаш. ХІаЪта царех 12 трактор тоаьь а яьнна. Укх деношка механически мастерскера арзяйгйолаш я кхы а 8 трактор.

СУРТА ТІА: трактора двигатель тоаеш воал слесарь Тохов Муса.

И. ІІЛИЕВА сурт.

1974 ШЕРА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ХАЛКЪА БОАХАМ ДЕГІАБОАЛАБАРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПЛАНА ХЬАКЪЕХЬАРА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АВТОНОМНИ СОВЕТСКИ СОЦІАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА

ЗАКОН

Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совето СОЦАМ БУ:

Статья 1. Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совето хьачуеина 1974 шера Нохч-ГІалгІай АССР халкъа боахам дегІабоалабара Паччахьалкхен план Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета планово-бюджетни отраслеви комиссеша дьа тоадараш теркал а деш кхоабалъе.

Статья 2. 1974 шера Нохч-ГІалгІай АССР халкъа боахам дегІаболабара Паччахьалкхен плана укх тайпара керттера хьокхамаш «Іоагіде:

	(1973 шераца нийсйича дуккагІа хиннай проценташа лоарІаш)
Реализаци еш йола промышленнота продукци цу дакъе:	7,6
Моттигера промышленнота Министерство	10,7
Кхачан промышленнота Министерство	4,8
«Чечингушстроймтериали» яха объединени	7,6
Промгача хІамай промышленнота Управлени	5,8
Паччахьалкхени кооперативни торговле розничии товарооборот	7,1

Статья. 3. 1973 шераца нийсйича 1974 шера дукхагІа делга Іалашде:

Бахача наха ду бытовой гІулакхаш цу дакъе:	9,8 процент
юрташка	14,7 процент.

Финансировани источникий чотах 1974 шера еррига а лаьрІача 52 эзар квадратни метр чуле моттиг йола цІенош хьалде.

Статья 4. КПСС XXIV съезда Директивашеи «1971 — 1975 шерашка СССР халкъа боахам дегІаболабара Паччахьалкхен пхе шера планах» долча СССР Законаеи хьежжа советски халкъа материальним культурини вахара боарам дІахо лаккабара мероприятеш чакхйоахийта Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета тІалалла.

Статья 5. 1974 шера Нохч-ГІалгІай АССР халкъа боахам дегІаболабара Паччахьалкхен планах лаьца Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета планово-бюджетни отраслеви комиссей заключенина белгалъяьча предложенешки замечанешки, хІаьта иштта Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета сессе йийпача предложенешки замечанешки хьожийта а царех лаьца йоагІеш йола решеиеш тІэаиилга а Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета тІадилла.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.
(ДІаЬоДола Законаш Соцамаши дешь газета 5-ча оагІо тІа).

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОНЕРЧА № 145 ЙОЛЧА ДУБОВСКОЙ ХОРЖАМИЙ ОКРУГЕ ГІОЛЛА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ДЕЧА ХОРЖАМАШТА ЙОЛЧА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ТІОАГІЬГЬЯРХ ДОЛА

НОХЧ - ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

«Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совете деча хоржамий хьакъехьарча Положене» 38-чеи 39-чеи статьашка хьежжа Окружной хоржамий комисси тІоагІийола Шелковской районерча № 145 йолча Дубовской хоржамий округе ГІолла Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совете хоржамаш дара. Укх йохьехьара общественни организацеи, хьакъегамхой общественай коллективаи аикалаш юкъе а болаш:

Окружной хоржамий комисце председатель **Соловьев** Георгий Николаевич — Шелковской районни коммунистически организацегара.

Окружной хоржамий комисце председателя заместитель **Нецциев** Вахи — «Красный пахарь» яхача колхоза колхозхошкара.

Окружной хоржамий комисце секретарь **Беликова** Анастасия Кондратьевна — просвещене, лаккхера школа, Іилманан учреждеией боллЛой профсоюзни Шелковской районни организацегара.

ОКУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ ЧЛЕНАШ

Зубкова Нина Ивановна — Ерригсоюзни Ленинан Коммунистически Кагирхой Союза Шелковской районни организацегара,

Коломенский Павел Никитович—Бороздиновски десячества болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, ГІулакхерча нахагара;

Кузьмина Клавдия Ивановна — «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхошкара

Лапшин Иван Федорович — Шелковской районни коммунистически организацегара

Сланиегреев Болат Юнусович — «Красный пахарь» яхача колхоза колхозхошкара,

Хучиев Умар-Гаджи Магомедович — «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхошкара.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 27 декабрь.

Къахьегама толам

«Пищемаш» яхача Аргунски заводе коллективо 1973 шера 24 декабре хаман хьалха ххоачашъяьй 9-ча пятилетка кхоалагІча, хоадамбева шера продукцена реализацеи ярех товарни продукци арахецарен план.

КПСС XXIV съезда решенеи кхоачаш а ец, заводе коллективо ер шу чакхдалалехьа кхы тІа а реализаци еррига 85 эзар сома маьха продукцена, планал совгІа арахецаргІа 250 эзар сома маьха продукцена.

Р. ГАЙТАРОВ,
«Пищемаш» завода директор.
Н. ДРАМАРЕЦКАЯ,
парторганизаце секретарь.
М. ГЕЛАЕВ,
завкома председатель.

ДЕКЗАРАШ КХОЧАШДАЬД

Паччахьалкхенга шура йохьара йийслагІча пятилетка кхоалагІча, хоадамбева шерара план кхоалагІа квартал чакхйоалаш кхоачаш а яь шоаш паччахьалкхенга ехкача 340 тонна! соагІа кхы а 30 тонн шура йохка тІаийлаяр Надтеречни района «Кругловский» совхоза шурий - товарни ферма доярката, хІаьта социалистически декларацеи шу чакхдалалехьа паччахьалкхенга 390 тонн шура йохка а лаьрхІар.

Шоаш лаьрхІар укх деношка толамца кхоачашдир коммуниста Элежбиев Султана кулгалдеча совхозе шурий - товарни ферма болхлоша. Социалистически деклараш кхоачаш кхоачаш а дика паччахьалкхенга кхы а пхи тонн шура йохка лаьрхІад.

М. ХУМАДОВ,
Надтеречни района «Коммунизма нижъ» газета болхло.

Йийслагіча пятилетка кхоалагІча, хоадамбева шера дийнахьара йисте 9 январь 11 бетта 447 эзар сом мах бола продукци арахецарбеш цу коллективо ДІалаьхача шераца нийсйича 8,1 процент лаьцьенай. Уж толамаш дахара дика къьлбайча спорт арахецача цеха начальника В. М. Дронжина, синтетически ангелон арахецача цеха начальника Ю. Н. Казюпас, аппаратчикша Л. А. Сухова, В. С. Бекова, А. Вь Марченкос, Н. Н. Кузьменкос, иштта кхочар а.

Л. НАЗАРОВА.

ДЕГ ТІАРА БАРКАЛ

«СЕРДАЛО» газета хьалхара номер араяьина 50 шу дизар дездарцеи Нохч-ГІалгІай АССР къьхегамхошта коммунистически кхетам балара, боахамен культурни гІирсаш хьалдара дежжараш кхоачашдара лоаттабева къьосама уж оарштІебхара тІулахха берката болх барах «Знак Почета» яха орден алархеи Іувааденна редакце коллектив а болчлойн юртарен корреспонденташ а дакъьала буиниу дукха а телеграммаши къьхатаиш дахкийтад редакцера.

Дакъьала дуишаш къьхаташ дахкийтад «Правда» газета редколлеге, СССР журналистий союза Правленге, КПСС Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо, Министрий Совето, КПСС Назрановски райкомо, КПСС Грозненски райкомо, СССР журналистий Союза Цохч-ГІалгІай правленге, Нохч-ГІалгІай Паччахьалкхен университето, Нохч-ГІалгІай АССР писателий союза правленге, «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий редколлегеша, телевиденен радиовещанен Нохч-ГІалгІай комитето, Дагестански АССР «Дагестанская правда», «Ленина байрахь», «Ленин луч», «Коммунист», «БагІарабг байрахь» газетий редколлегеша, Черсий-Балкъархой АССР «Кабардино-Балкарская правда», «Ленин гъэзгу», «Коммунизмга жол» яхача газетий коллективаша, Къьлбаседа - ХІирий АССР «Социалистическая Осетия», «Растдзинад» ялача газетий редколлегеша, Нохч-ГІалгІай АССР районни газетий духхача коллективаша, «Сердало» газет дешача дуккхача наха.

«Сердало» газета коллективо дег тІара баркад оал ший балха довлаш мел дьахараште.

«Сердало» газета редколлеги.

1974 ШЕРА ДЕ ДЕЗАРАШ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР Л КХЕХЬАРЧА СОВЕТА СЕССИ

Хьалха хIам мIабарра, 26 декабре хIинаг Нохч - ГIалгIай АССР пхеззагIа хержача Лакхехьарча Совета яхллагIа сесси. Цо дийнар «1974 шера Нохч-ГIалгIай АССР халкъа бюджетан дегIаболабера» «Пачхьалкхен плача тхьакъехьара», «1974 шерагIа Нохч - ГIалгIай АССР Пачхьалкхан бюджет кхочушъяр» хьакъехьарех де. шина.

1974 шера Нохч-ГIалгIай АССР халкъа бохам дегIаболабера Пачхьалкхен планах доклад кир республика пачхьалкхен планан комиссе председателера депутата Е. В. Брыкинна.

«Чакхволлан латта 1973 шу, аьлар во, КПСС XXIV съезда отгIатъ мох экономически социально - культурни дакъа дегIаболабера» тIаьхьенсан доаттабу шу хилар. Республика халкъа бохама духгагIа дойча моаьлошна оьзда шера на пIбсанна дика тоабабо бохь, пятилетка кхоалагIча шера залаеш кхочушъяьй. Реализаци юра 11 бетта план республика хIинцца кхочушъяьй. Промышленнера объем 101,2 процента. Къаь шера промышленнера производстве объем 5,9 процент дуккагIа хIинай. Лоарлхам боллиш дегIаденаз, механизаци хакхлорах механизаци, механизаци химии, машинаш хьаьрн металлообработкей, электроэнергетика, гIишлошъо индустри, кхачанн кIезнн санна дола промышленноста довзош.

Цунна цхьана уьк шера продукцера реализовин яра планах лоарлхьаьш 28 предприяти, царна «Грозиефть» объединенин, Грозный ДОК, яка пхеа, Ермоловскин ДОК, хьун боахама управленин, Наврановскин трикотажни фабрика, кхъяран.

Кхочачан па еш бисай продукце цхьадола дерзIаме тайпара аралецера лаьн, царна мехкадатта доаккхира, болат лоаплазера, мехкадатта аппаратура, радио приемникаш, мебель, кIаргбаккхаран хьаьвзар, трикотажни барахьаш, пива, кондитерски изделеш, шуриг продукци арахецар, дуьх дIаккхар я долиш.

Республикен кIаргера промышленноста планагIа 82 процент дуккагIа хIинца шера промышленнера производстве объем къаь шера 13,4 процент мара дуккагIа хIитторах планагIа. Оттанъа номенклатурин продукцера 1974 бетта план во хIоттавIаьлъя моттигера промышленноста предприятеша.

1973 шера юрта боахама материально - техникен база новкъостаца дерзин практикера колхозийн совхозийн кхъьбгагIахошна шоаш па кхобеш кхъьбгагIахо ар хьокъахаоа дальзалъя тергIанара доаккхи хьайбайн продукци доакхехача а кхиъйча я. ДIадахча шерагIчуьа 190 эзар тонн дуккагIа дьяьккхад ялат. Колхозийн а, совхозийн хIора гектара тIера 21,3 центнер, я соьлкарчуьа 6,7 центнер дуккагIа ялат дьяьккхад. ДикагIа хьаьккъа шекара свекла, сомаш, комсаш, басьлагIарбаш.

Толкша кхочашъяьй ялат, басьлагIарбаш, коартолаш, шекара свекла, сомаш, комсаш, шура, фуш, тха кIийчара пачхьалкхечхен плана. Кхочашъяьй мегаш а хьаббаьш коа тIера оалхазарашна кIийчара шера план а.

Цунтт цIкъа республика колхозийн совхозийн кхъьбгагIахошна оьзда тIа шоаш кхетаргIахо а, хьокъахаоа дальзалъя тергIанара доаккхи хьайбайн продукци доакхехача а кхиъйча я. ДIадахча шерагIчуьа 190 эзар тонн дуккагIа дьяьккхад ялат. Колхозийн а, совхозийн хIора гектара тIера 21,3 центнер, я соьлкарчуьа 6,7 центнер дуккагIа ялат дьяьккхад. ДикагIа хьаьккъа шекара свекла, сомаш, комсаш, басьлагIарбаш.

Толкша кхочашъяьй ялат, басьлагIарбаш, коартолаш, шекара свекла, сомаш, комсаш, шура, фуш, тха кIийчара пачхьалкхечхен плана. Кхочашъяьй мегаш а хьаббаьш коа тIера оалхазарашна кIийчара шера план а.

Цунтт цIкъа республика колхозийн совхозийн хьокъахаоа организовин оьзда тIа шоаш кхетаргIахо а, хьокъахаоа дальзалъя тергIанара доаккхи хьайбайн продукци доакхехача а кхиъйча я. ДIадахча шерагIчуьа 190 эзар тонн дуккагIа дьяьккхад ялат. Колхозийн а, совхозийн хIора гектара тIера 21,3 центнер, я соьлкарчуьа 6,7 центнер дуккагIа ялат дьяьккхад. ДикагIа хьаьккъа шекара свекла, сомаш, комсаш, басьлагIарбаш.

* Буьрама средствашца дегIаболабаяра хьокхар 2,7 мил. сом капитални вложенеш. Оттадь да 7 колхозан 7 совхозан телефонизаца елга, 1200 номер бода АМТС болх. Дог. Автомобилиста. Проверера а АТС-2 реконструкцин елга чакхдоаккхарга.

Пахььал хьадара 1974 шера хьокхаяш 10,3 мил. сом, уьш шерашца 9,2 процент дуккагIа.

1974 шера дуьйна хьалдерга пачхьа чубуха цIенош. Финансирование оригача источникашца гIолла республике яккх чубуха цIенош хьалдаьккхина капитални вложеш 32 мил. сом я, царца мотт тIегIача Советашка 8,3 мил. сом.

ПланагIа дерзI коммунални боахам дегIаболабаяр ша пхеа пхиъ 1973 шера 11 бетта халкъа боахамга дIаделхийтаз пачхьалкхен капитални вложенеш 365,7 мил. сом. Хьал а яь, болх бе долалийтаб Знаменски янгавод, Грозненски газ чакхйоккху завод хьалхара кIезнн, Брагунера буферни мехкадатта парк, кIерда мехкадатта проводаш, электроперадачай дакхехьаьлъяь яхиш, газопроводаш, Наврановскин карпинский заводера обжагIонн пийшк, г. Назранен Советске яхача яртен бIотонн гIулдаккхар ду комбинаташ, кхийола объекташ.

ХIинца а капитални гIишлоной хьалхара республикн хIинца а, я-гара гIехьыоорчех йола учебтоха я. Централизованнин капитални вложенеш план 83 процент мара кхоачаш яхиш республике 11 бетта. Министрий Советс объектташка 11 бетта план 84 процент кхочашъяьй.

Уьш шера дикка балхан даьл транспорт, дуьзна дегIаболабабеш, маьIхьаьй хьалдеш. Машинаьхьа тропнекин отделене хьокъахо пIаьа хьаьккъа 1973 шера план 102,3 процент кхочашъяьй. Хьалха а машинаьхьа отделена лоарлхьаьяьш моахашца тIаьоттарен мехкадатта продукташ чуйоттарен планах.

Нохч - ГIалгIай транспортни управленеб 1973 шера планна кертера хьокхаяш кхочаш а даьл дIадахча шерана яийсина 19,5 процент дуккагIа моахьаьш дIаьа йихьа. Кхы тIа а хьаьийлай ц1 городаьта кхъерен 8 городской республика чуьрт маршруташ.

ДIадахча шера дIаьо тоадеч нал республика кхъьбгагIахоп материальнин культурнин хьалаш. ДIадахча шерана яийсина балхена пIаьа яхаь доколаш 3,7 процент дуккагIа хиттаь. 1972 шера цу хенца яийсина бахача нахага 11 бетта 5 процент дуккагIа дехьаь товарш.

Бакъда горбоан дегIаяра боаш-раки яйдархоттIа гIулаьп дара культурен бахача паха дIадехача тIехььаьсаш я. Торговье хьалха а санна чакхдуьа дика доаша, къаенна фасонаш, паха а, дог-тай доаш товарш. ДIахььаьнадап йIдархой техабелера а.

Бахача паха бытови гIулаьп дара план 1973 шера 11 бетта республике 100,7 процент кхоачашъяьй.

1974 шера СССР халкъа боахам дегIаболабабара Пачхьалкхен планах доклад кир проекташ кхобаьлъяьча 1973 шера КПСС ЦК декабрьски Пленумо партийни, советски, хозяйственни, профсоюзни комсомольски организашкара хьалдIахар кхоачамбоаш цараш дIадахаран пятилетка заданеш кхоачашъеллера IалашаIара де дезар делга.

1974 шера бIарчча хьайбайча республика 1973 шерагIа бюджетен программи продукци 5,1 процент дуккагIа арахецар дерзI. Республика промышленнера производстве дуккагIа дакъа 31,6 процент. Хьалхара моттиг кхоачашн куръеш хьалха санна межкдаьтта гIа-ш йоаккхулга, межкдаьтта хакхлаькхаран межкдаьтта химин, машинаш хьаьрн металлообработкей, электроэнергетика, гIишлошъо индустри, кхачанн кIезнн санна дола промышленноста довзош.

Цунна цхьана уьк шера продукцера реализовин яра планах лоарлхьаьш 28 предприяти, царца «Грозиефть» объединенин, Грозный ДОК, яка пхеа, Ермоловскин ДОК, хьун боахама управленин, Наврановскин трикотажни фабрика, кхъяран.

Кхочачан па еш бисай продукце цхьадола дерзIаме тайпара аралецера лаьн, царца межкдаьтта доаккхира, болат лоаплазера, межкдаьтта аппаратура, радио приемникаш, мебель, кIаргбаккхаран хьаьвзар, трикотажни барахьаш, пива, кондитерски изделеш, шуриг продукци арахецар, дуьх дIаккхар я долиш.

Республикен кIаргера промышленноста планагIа 82 процент дуккагIа хIинца шера промышленнера производстве объем къаь шера 13,4 процент мара дуккагIа хIитторах планагIа. Оттанъа номенклатурин продукцера 1974 бетта план во хIоттавIаьлъя моттигера промышленноста предприятеша.

1973 шера юрта боахама материально - техникен база новкъостаца дерзин практикера колхозийн совхозийн кхъьбгагIахошна шоаш па кхобеш кхъьбгагIахо ар хьокъахаоа дальзалъя тергIанара доаккхи хьайбайн продукци доакхехача а кхиъйча я. ДIадахча шерагIчуьа 190 эзар тонн дуккагIа дьяьккхад ялат. Колхозийн а, совхозийн хIора гектара тIера 21,3 центнер, я соьлкарчуьа 6,7 центнер дуккагIа ялат дьяьккхад. ДикагIа хьаьккъа шекара свекла, сомаш, комсаш, басьлагIарбаш.

Толкша кхочашъяьй ялат, басьлагIарбаш, коартолаш, шекара свекла, сомаш, комсаш, шура, фуш, тха кIийчара пачхьалкхечхен плана. Кхочашъяьй мегаш а хьаббаьш коа тIера оалхазарашна кIийчара шера план а.

Цунтт цIкъа республика колхозийн совхозийн хьокъахаоа организовин оьзда тIа шоаш кхетаргIахо а, хьокъахаоа дальзалъя тергIанара доаккхи хьайбайн продукци доакхехача а кхиъйча я. ДIадахча шерагIчуьа 190 эзар тонн дуккагIа дьяьккхад ялат. Колхозийн а, совхозийн хIора гектара тIера 21,3 центнер, я соьлкарчуьа 6,7 центнер дуккагIа ялат дьяьккхад. ДикагIа хьаьккъа шекара свекла, сомаш, комсаш, басьлагIарбаш.

* Буьрама средствашца дегIаболабаяра хьокхар 2,7 мил. сом капитални вложенеш. Оттадь да 7 колхозан 7 совхозан телефонизаца елга, 1200 номер бода АМТС болх. Дог. Автомобилиста. Проверера а АТС-2 реконструкцин елга чакхдоаккхарга.

Пахььал хьадара 1974 шера хьокхаяш 10,3 мил. сом, уьш шерашца 9,2 процент дуккагIа.

1974 шера дуьйна хьалдерга пачхьа чубуха цIенош. Финансирование оригача источникашца гIолла республике яккх чубуха цIенош хьалдаьккхина капитални вложеш 32 мил. сом я, царца мотт тIегIача Советашка 8,3 мил. сом.

ПланагIа дерзI коммунални боахам дегIаболабаяр ша пхеа пхиъ 1973 шера 11 бетта халкъа боахамга дIаделхийтаз пачхьалкхен капитални вложенеш 365,7 мил. сом. Хьал а яь, болх бе долалийтаб Знаменски янгавод, Грозненски газ чакхйоккху завод хьалхара кIезнн, Брагунера буферни мехкадатта парк, кIерда мехкадатта проводаш, электроперадачай дакхехьаьлъяь яхиш, газопроводаш, Наврановскин карпинский заводера обжагIонн пийшк, г. Назранен Советске яхача яртен бIотонн гIулаьп дара культурен бахача паха дIадехача тIехььаьсаш я. Торговье хьалха а санна чакхдуьа дика доаша, къаенна фасонаш, паха а, дог-тай доаш товарш. ДIахььаьнадап йIдархой техабелера а.

Бахача паха бытови гIулаьп дара план 1973 шера 11 бетта республике 100,7 процент кхоачашъяьй.

1974 шера СССР халкъа боахам дегIаболабабара Пачхьалкхен планах доклад кир проекташ кхобаьлъяьча 1973 шера КПСС ЦК декабрьски Пленумо партийни, советски, хозяйственни, профсоюзни комсомольски организашкара хьалдIахар кхоачамбоаш цараш дIадахаран пятилетка заданеш кхоачашъеллера IалашаIара де дезар делга.

1974 шера бIарчча хьайбайча республика 1973 шерагIа бюджетен программи продукци 5,1 процент дуккагIа арахецар дерзI. Республика промышленнера производстве дуккагIа дакъа 31,6 процент. Хьалхара моттиг кхоачашн куръеш хьалха санна межкдаьтта гIа-ш йоаккхулга, межкдаьтта хакхлаькхаран межкдаьтта химин, машинаш хьаьрн металлообработкей, электроэнергетика, гIишлошъо индустри, кхачанн кIезнн санна дола промышленноста довзош.

ПланагI а планах совгIча задаIнгI а 1974 шера пачхьалкхечхен боахамий ерригача категоргача гIолла дохка лаьрхIад кхобеш 107 эзар тонн, шерагIа свекла — 180 эзар тонн, басьлагIарбаш — 107 эзар тонн, сомаш — 45 эзар тонн, комсаш — 92,5 эзар тонн, хьайбайн коа тIера оалхазарашна — 34 эзар тонн, шура — 78 эзар тонн, фуаш — 70 мIн.

1974 шера республика хьалъеръа дукха капитальни гIишлоп. Республика халкъа боахам дегIаболабаяра доакхошка деззаш бо республика юрта боахамга долхлой

1974 ШЕРАРЧА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР АВТОНОМНИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ПАЧЧАХЬАЛИХЕН БЮДЖЕТА ХЬАКЪЕХЬАРА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АВТОНОМНИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА

З А К О Н

Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совето соцам бу:

Статья 1. Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совето хьечунна 1974 шерара Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьалхен бюджет доходаш тер расходаштех 121165 эзар сом а долиш чlоагlде.

Статья 2. 1974 шерарча Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьалхен бюджете паччахьалхенан кооперативни предприятешкеран организацешкерн хьачуйоагlа доходаш — оборота тlара налог, пайдан пешкерн хьачуйоагlа доходаш — оборота тlара налог, пайдан тlара ешш йолу отчисленаш, производственни карточра фондех тела тlара ешш йолу отчисленаш, продукцин оборотни дисциплинан налог, социалистически бохамарга йоагlа кхиболу доходаш — дерриг а лаьрхlача 96171 эзар сом а долиш чlоагlде.

Статья 3. Хьакъа боахама финансировани ярга — промышленность, юрт боахам, пхьегlалгlай боахам, чулена цlенон-коммунальни боахам, бухзанн, хьакъа боахама кхиболу доакъош дегlаболадаргга — дlайохйита расходаш 1974 шерарча Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьалхен бюджете ерриг а лаьрхlача 21682 эзар сом а долиш чlоагlде.

Статья 4. Социально-культурни мероприятешка — иассне юкъара да дешара школашка, юкъера специални дешара заведенешка, Iилма-тохкама учреждененашка, библиотекашка, клубашка, театрашка, кешайозонга, просвещенн культуран кlанкъ мероприятешка; больницашка, берий кlелонча учреждененашка; пенсешкен пособишкен — дlадохйита дерриг аха 1974 шерарча Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьалхен бюджете 94809 эзар сом чlоагlде.

Статья 5. Паччахьалхен Iаьлла организаши паччахьалхен уплавлени лелаярга дlадохйита аха 1974 шерарча Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьалхен бюджете 3039 эзар сом чlоагlде.

Статья 6. 1974 шера Нохч-Гlалгlай АССР республикански бюджет дерриге а лаьрхlача доходаштех расходаштех 34222 эзар сом доходаш 1973 шера 1 январе кассе юхедуса оборотни ахча 1700 эзар сом долиш чlоагlде.

Статья 7. 1974 шерара районийн городийн бюджеташ доходаштех расходаштех дерриге а лаьрхlача 86943 эзар сом долиш 1971 шу чакхдолалар цу бюджетий кассанна юха оборотни ахча дерриге а лаьрхlача 3000 эзар сом долаинн оттае, цу дlахьо;

(эзарах сомаш),

Районаш городаш

Районаш городаш	1974 шерара доходаш расходаш	1975 шера 1 январе кассанна юха оборотни ахча
Ачхой-Мартановски район	3206	130
Веденски район	3021	120
Гроэненски район	4600	210
Надтеречни район	2564	105
Наврановски район	4299	175
Наурски район	3590	155
Ножай-Юртовски район	3803	155
Советски район	1864	85
Сунженски район	4736	185
Урус-Мартановски район	4213	175
Шалински район	6175	240
Шелковской район	3253	165
Гор. Грозный	32093	800
Гор. Гудермес	5262	160
Гор. Малгобек	4160	140

Статья 8. Нохч-Гlалгlай АССР районийн городийн бюджеташка 1974 шера ешш йолу отчисленеш чlоагlйойла:

а) бахача нахагара йоахача подоходни налогера тlара, оборотах йоаккхача налога тlара, потребительски организацеи рознични товарооборота объема тlара ухх боярнех:

Районаш городаш	Отчисленей проценташ: бахача нахагара йоахача подоходни налогера тlара	оборотах йоаккхача налога тlара	потребительски кооперативни организацеи рознични товарооборота объема тlара
Ачхой-Мартановски район	100	100	12,8
Веденски район	100	100	35,1
Гроэненски район	100	100	9,0
Надтеречни район	100	100	24,0
Наврановски район	100	100	12,1
Наурски район	100	100	1,3
Ножай-Юртовски район	100	100	35,5
Советски район	100	100	35,1
Сунженски район	100	100	2,9
Урус-Мартановски район	100	100	19,0
Шалински район	100	100	11,2
Шелковской район	100	7,6	
Гор. Грозный	22,0	11,0	
Гор. Гудермес	100	100	1,4
Гор. Малгобек	100	100	36,4

б) кооперативни предприятешкерн общественни организацеи хозорганизацеи йоаккхача налога доходни налогаца, колхозашкера йоаккха подоходни налогаца, юртбоахама налогаца, хьун доходаца, сан йоаданиза — маьрс баханна болча, цхьаьна, кlезига деззал бслча СССР гражданашка йоахача йоаккха налогаца. 1974 шерарча ахчанхlамай лотереи ешш йолу отчисленеш 100 процент;

в) 1974 шера ешача Паччахьалхен чурча 3 процент кхаж боагlача эвена ахчан тlара 50 процент;

г) кооперативни общественни организацеи хlаманта яьча добровольни страхованерга, транспорта тlарца пассажиршта деккар а дlа тlайожалча страхованерга, деккар а дlа тlайожалча страхованно кlанкъ тайнех 1974 шера хьетlалгlалгlан ахчанн тlара 10 процента хlаманта страховани ярца бахача наха хьетелача ахчанн тlара 50 процента.

РСФСР Главнефтеснаба Грозненски управленн оборота тlара йоаккхача налога континентгарга Нохч-Гlалгlай АССР республикански бюджете 1974 шера хьачуела ахча 32 процентн «Ростехстильторга» Нохч-Гlалгlай республикански торгови база оборота тlара йоаккхача налога континентгарга телар 10 процентн чlоагlде.

Статья 9. Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета планово-бюджетни отраслеми комиссей заключенеца белгалйина, 1974 шерарча Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьалхен бюджетагlа лаьна яьча предложенешкен замечанешкех, хlаьта иштта Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета заседанне депутаташа яьча предложенешкен замечанешкех хьожйагlа, шарех лаьца йоагlйаш йоаккха решенеш тlаэндаца, Нохч-Гlалгlай АССР министерстваш ведомстваш доходийн расходийн балансаштен сводни сметаштех юкъе, республикански бюджета юкъе, районийн городийн бюджеташа юкъе, хlаьта дагза ца довлаш хоттигаш ницьеьча — паччахьалхен юкъарча доходаш тlара ешш отчисленеш боарамашта юкъе а Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совето чlоагlьяча 1974 шера Нохч-Гlалгlай АССР халкъа боахам дегlаболадабара Паччахьалхен планера хьежжа товараш делга Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета тlаидилла.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.

1972 ШЕРАРА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АВТОНОМНИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ПАЧЧАХЬАЛИХЕН БЮДЖЕТ КХОАЧАШЪЯРА ХЬАКЪЕХЬАРА ОТЧЕТ ЧIОАГIЬЯРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АВТОНОМНИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совето соцам бу:

1972 шерара Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Паччахьалхен бюджет кхоачашъяра йолу отчет доходашта 123944 эзар сомн расходашта 117938 эзар сомн, доходаш расходел 6006 эзар сом тlех а долиш чlоагlье.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.

НОВ. А. В. КОЛКАНОВ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КХАЧАН ПРОМЫШЛЕННОСТА МИНИСТРАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ ЧIОАГIДЕР БАЬ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совето соцам бу:

нов. Колканов Александр Васильевич Нохч-Гlалгlай АССР кхачан промышленноста министралла хьожаварах дола 1973 шера 16 октябрера Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиума Указ чlоагlде.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.

НОВ. В. М. ЛЯПИНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР КХАЧАН ПРОМЫШЛЕННОСТА МИНИСТРА ДЕККАРЕХЬ МУКЪАВОАЛИЙТАШ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМО ТЕХА УКАЗ ЧIОАГIДАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совето соцам бу:

нов. Лятина Валентина Михайловна Нохч-Гlалгlай АССР кхачан промышленноста министра деккарех мукъавоалийтарах дола 1973 шера 16 октябрера Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиума Указ чlоагlде.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Президиумна секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.

ДЕПУТАТ С. Х. ГОСТИМИРОВ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛА ЗАМЕСТИТЕЛА ДЕККАРЕХ МУКЪАВОАЛИЙТАШ ВАЬ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совето соцам бу:

депутат Гостимиров Хьамзата Султан Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета председателя заместитела деккарех мукъавалийта.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.

ДЕПУТАТ А. З. КОРИГОВА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛА ЗАМЕСТИТЕЛАЛЛА ХАРЖАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч - Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совето соцам бу:

депутат Коригова Закречун Iайшат Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета Председателя заместитела даржа.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.

ДЕПУТАТ А. З. КОРИГОВА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА ХАЛКЪА ОБРАЗОВАНЕ, КУЛЬТУРА, СПОРТА ДЕШАШТА ЙОЛЧА МАССАЗАРЧА КОМИССЕ ЧЛЕНА ДЕККАРЕХ МУКЪАЯЛИЙТАРАХ БОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА

С О Ц А М

Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккехьарча Совето соцам бу:

депутат Коригова Закречун Iайшат Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета председателя заместитела харжарца дувзаденна Нохч-Гlалгlай АССР Лаккехьарча Совета халкъа образование, культура, спорта дешашта йолча массазарча комиссе члена декхарех из мукъавалийта.

г. Грозный,
1973 шера 26 декабрь.

КРИТИКЕЙ САМОКРИТИКЕЙ Е Ч А Х Ь А Л Е

СУНЖЕНСКИ РАЙОННИ ПАРТИЙН КОНФЕРЕНЦЕРА

Делегаташа хьалхаша доклад яьча КПСС райкома хьакъара секретара Г. Г. Самарске а, цул тlехьарга пренеех кlаьнаьаш даьча районан коллективай вежалаца а цхьай балха пайтыча балхарах дуцаш санна кхоачамбоацараш хьарца а доакъан чакхъалор самардинаьха хинна ткъаь иттлагlа Сунженски районин партийн конференцин.

Ухх шера цхьадола толамаш даьча аттуга баьннаб Сунженска кlайн фермайн болхнол. Ялат деккхаза план 107 процент кхоачашъяьй. Лийрлачуа тlех деззад паччахьалхенгга. ялат — дерриге 26600 тонн. Сом, балхазаллин, ковртолаш йоккхор тlэййна деккарца а кхоачашдаьл.

Соаххарчуа дуккхаза йоккхех хьайбай продукци а. Фуаш, шура йоккхара шера эдденнаб кхоачашъяьй. Тlахьйитад боахамаша доахйин кор тlара оалхазарадин. Районе хьакъа латтача коллектинех я Цlечи Эскара цlерагlча колхозен «Космонавтин» совхозен лаьрхlача 12,5 процент лаьх а ешш планал сотёа йоаккха 2,5 миллион сома мьяха продукци енна цар. Даьча дlяа раворгаш телиш хьайбоагlа ухх тlехьарга хана Карабулакски химреагентий завод. Шолй партконференцена дикача толамашца накъабьякхар «Сунженефть» механьятехой.

КПСС XXIV съезде юкъыьларчаьнча партийн организацей хьинара деманаш айдоа хьакъехьара решеннеш кхоачаш а ешш отчеташ юкъа КПСС райкомо белггала болх чакхбьякхаб. Дуккхача коллективанна шолй влияни чlоагlьяьй партийн организацеи, коммунисташа шоашкара хьокхаш а гойташ муглаера кхъьагlагмахой оарцагlбоах боахамен политически лекцеращ кхоачашъяра. Цул дола дика масал да «Ассиновский» совхоза автопарка партгруппа. Кеттерча даьккъе соми баьлдаьарашн кхелеча цу боахама балха толамаш дуккхача даьккъе транспорто бечча балхах тlийца да.

Автопарка партгруппа 10 сагах латт. Отчетни юкъа 10 партийн собранн эзначйта йича. Дийца лоарлаьмеголла деанаш: «Бlастан - кхаьшара балхаш дара автопарк кийчьарах», «Коммунистий дисциплина чlоагlъярах», «Социалистически яьх йоазрачарах», иштта кхыдарашн. Цар йоккха боахама коллективера нах керлачоа тlакхуьшш шоайла социалистически яьх лоатгеебу да. Цудухьа тlадвугаш да цар балха хьокхаваш а.

Иштта шолй коллективашка чlоагlа сий деш лоарлаьш я Цlечи Эскара цlерагlча колхоза нов. Крымлевски керте латтен Ленина цlерагlча колхоза нов. Ажигова кулгалашца йолеш цеховаш партийни организацеш я.

КПСС ЦК майски Пленума пеннеш кхоачашъяра ухх шера дуккха болх баьб районе ерригача партийни организацеша. Хlанз традици а хlинца дlаотташ латт партийни организацешка КПСС Уставо дlадехаран кхоачашдаьрах коммунистий отчеташа лаьдувгlидгlа, партлийн поручеенш, балха гlулакхаш кхоачашдарах собеседованеш елга.

Юхьбанаьча партийни организацешка дикагlа леладе балнаб коммунисташа партийни поручеш телиъга. Хlанз цхьанналола партийни гlулакхаш кхоачашдеш ба района коммунистех 90 процент бараш.

Парте райконо новкъостаа лоаттазай партийни организацешта организационни а хьетама а болх вlаштlехьбоакхкхача. Шозаш чlоагlа пайдаь болга хьагойтаз кусанн совещененга - семинарашца, комплексни тохкамаша. Балха массе оагlонгахьара тохкам баьчуа тlехьагlа КПСС райкомо практически гlо дир Асеиновски, Нестеровски, Троицки станицаш партийни организацешта.

Цхьабакъда КПСС райкома болдлоаца цу дlаьсе цоай йич дlаоттаяр хьал яа йоаш ца. Цхьаьна партийни балха дикагlйолла формзеи методаеи лерттiя пайда эцаш хlама а, юкъыьларчаьн партийни организацей балха хlаьтдина тlахьоьхьа а лоаттабеш парна ешаш доза тlе дац.

Корта болаш кхамаьл дир конференце ешаш комбината шофера П. Г. Слесарева.

— Хlара сагго социалистически яхьа хьинаерга даьха ме лоан бернатегlа хурга вайна хьакъулор. Цидухьа яа кхетlаеш доача оазза, муглаверга болхлоша, тхоай дулхах - цlех доза гlулаях санна лерриг яхь лелеллга. Тха коллективе Ежелюбнеи дистрофоложа договор оттадаьл. Цу тайнарга договорех болх беш я тха ерриге бригадаш а.

Цхьабакъда тха толамаш кхы а лаьхьаъ турглар, наталья санна дика а йоаккха. Цидухьа яа кхетlаеш профсоюзни организацеи яхь лелаеришта эша хьлаш Галандарга йоакхо йоре. Иштта яхьа партийни кулгал делга толадар хетадаь дар XX партсъезда цlерагlча колхоза бригадира **А. Я. Левашова** даь кхамьза а.

Цу деша делегатий термам тlасаш дар Цlечи Эскара цlерагlча колхоза председателга Л. П. Ясиненкаяс диплиад а. Кертгечча даьхе колхозчоша юкъе цlерга социалистически яьх вlаштlехьбоакхкар бильян долаш пятилетка хьалхарах кхв тlера заданеи толамца кхоачашъе карагlдьяьнад, яьлар цо. Вакъа парте райконо балха итогаш ечен доккхий цlейп хьатlаотташ хана чакхе яра яьх вlаштlехьбоакхкара теркам тlаэндаца.

Боагlаш бола тlахьоьхьа лоаттабь районе цlерагlча цlайпо решеннеш кхоачашъяра. Иштта уггал хьалха хинна конференце КПСС райконе массазара штате йоаш комиссеи вlашлlйохка лаьрхlадаь хьалха лаьта опыт йоаржяр, Iилман лаьра тlе кхъьагlам вlаштlехьбаккхар, кадрай кхъьарга звеноеи механизаторашца бу болх тоябр, партийни балха опыт шерра юкъыьларчаьр дуъяьш. Цудухьа хинна кургдар-ах докладчика а, цул тlехьагlа къамьел а хьалха латта опыт масаллеша а вlайбойтарах цоаш дечох гектара кlезига хьокхалах хилар.

Цхьан боахаме, предприяте хьалла цlайпа хьал а чlоагlа вlашш эргаш дола балха хьокхамаш доахка бингалаш, участкаш хlанз а тlехьа нийсъяь я. Цу тlулакха тоъам да Цlечи Эскара цlерагlча колхозерча цхьоалагlчеи шолагlчен бригадай хьокхамаш вlашш нийсъяча. Хьалхарча хlара гектара тlара ухх шера 38 центнер хьежайш чулгlай, тlехьа шолагlчоа— 22 центнер. Кlезига даь цу тайпара масаллаш райлна кхыча коллективашка а. Из нийсъу шоашта тlаданна гlулакх цхьатарра бехкъокхаме кетаеш бергига коммунисташ кхоачашдеш боанаца моттигашна, партийни организацеша кхъьст - къастъача коммунистаца боагlаделга кхетlаеш болх а делаберш, доагlар дизза цаторара хьадехача. Цу тайпара лелдарлоашш юхлайт шоай балха Орджоникидзе цlерагlчу «Красный Октябрь», «Путь к коммунизму», «Восход» колхозий, автотрайспортни предприяте. цхьайолча кхыча партийни организацеша. Цига коммунистий дисциплина болагlача тайпара дика яь, во оттабаьб цу коллективашка интернационализмни кхетамен докл. шоай балха дуала гlаташ хьалхи кlайбо кхаьа гlертта дlаэлаьккелаш, къастъячьаьча коммунисташа кхетама болх баь. Из баьхьа доагlа партийни документаш хуъяча хани цхьаболча коммунистех къаста дийлар. Цаьна юкъе нийсбеннаб дина гlулакхашца хьоасам ца лоаттабеш национализмни чlоагlа йоаккаш болга ю. У Костоев, С. Х. Плиев, М. И. Веджиев, М. Ю. Татиев.

Цхьайолча партийни организацешка тесса дитад кхонача коммунисташа цу хьетама болх бара гlулаях. Цу тlаэнде шийтара доагlар дац партс райкомо я. Хьалха КПСС райкоме болу беш хинна кхонача коммунистий школа хlанз йолаш яларе партс бага кийлъяча коммунисташа бу болх дикагlа оттае шен хургьар.

— Ухх шера шкъа тха партийни организацен хинмаан парте райкома шоалагlа секретарь нов. Орианович пропагандан агитацеи отдела болагlойн, — аьлар Карабулакски химически реагентий завода болдлоаца **В. И. Фетисова.** — Цунга хьежжа кlезига новкъостаа даьа тха партийни организацена парте райкомо кхъьагlамхоша юкъе хьетама болх бара а.

Иштта идеологически болх райне КПСС XXIV съезден КПСС обкома X пленумен решеннга дlа маьххара беш боаннара хьаготаш тар доклада тlа санна цига кlаьнаьш дыьча кхыча новкъосташа а.

Райне партийн дешара системера болх тоябара, дика агитколлективаш вlашлlйохкара, кхъьагламхоша тайп-тайпара лекцеш дуккхаза ешара тlаберзабеш цхьаболча болх тахьбьякха бале а идеологически болх айбара кхы а духа де дезз. Хьалха дlаяхача хапнача интернационализмни атеистически дешаеш аьлча уьк шеба лекцеш дуккхаза йоаннаб. терман тlабяхийта лелаяьш поччеи тlаэгlаеи бола лекторан - атеисташ кийбара доаь. Хlаьта а из болх шиий лостам болашш корта болаш чакхбоакхкаш беш. Вернигородскагlалгlай бан интернационални атеистически темаех лекцеш ешш. Балха декхарш кхоачашде хьоадан тхо яхан бахьанан дохкаш цу лоарлаьмеча балха коктара бухьлочарга «Сунженскнй» совхоза директор нов. Мальсагов, райпо председатель нов. Мальсагов, автотранспортни предприяте начальник нов. Мирошниченко, «Заветы Ильича» яхачен Орджоникидзе цlерагlеи коллохий председателаш ни. Фирсенн Одоевн. Шозаш цу балха юкъеъолаш районе интеллигенци а.

Дужка кхоачамбоацараш да комсомольцашгlен кагнокхетен комунистически яхетам балдар бечча балха хьежжа а. Кхоачам бу цу дlаьнаьш хетавь ВЛКСМ райкома пхьа пленум ца хинниеран из гlулакх геттара кlезига комсомола райкома бюро заседанненен дубдилга белгалдича. Цун бахьан да партийни организацена комсомола кулгалделга меллаьяьл. Кьы сенца ца хетаде доагlа хlанз райсе кьонабарех 600 сас цхьаннахь бола ца беш хилар, цудухьа церез цхьабараи хаттьякъяр гlулакхаш тlехьбоагlа. Делагlача тайпара оттадьлаш хьуш доагlача тlехьенна интернационални, атеистически, кхъьагlама хетам балдар болх вlаштlехьбоакхкара района дуккхача партийн организацеша.

КПСС райкомон юкъыьларчаьрга партийни организацеи хьинара цlейпо терман тlаэндаца тlаэнделлаш дикагlйола кадраш хьахаржара, уж балха дlаэца хьожайра, царна хетам болларар. Из гlулаях цига ганна дуьйлаьх а дийлад боро заседанненга, бюро пленумашка, собранешка. Вохк дика боаззйна гlаддйла гlулаях бехктокаме хеташ кхоачашдеш бола кулгалхойн маша бола кхьрай ревераи я хlанз Цlечи Эскара, Ленина цlерагlча колхозашка, «Ассиновский» совхоза, Карабулакски химреагентий завода.

Шо гlалгlай деш «Ассиновский» совхоза паркмона секретара А. И. Кириллова дика хьагойтар. Дийша лерттiя хетам болеи нах производственни кеттерча даттагlа кхыдаш из хетам пайдане да. — Цудухьа, аьлар шо, оаха даим йоаккхо ю тхоашта тlекха тlабоагlеча, уьда эшаргбола специалисташ а эйбойта. Цхьукъа хlинца боахамий фермашта, бригадешта кулгалдеш бола цхьаболча нах кхоачамбоабан дешнна да. Юкъий кхоачамбоадаш а да кхойн балха прокуратура, суде, милици органашка, торговле предприятешка, ХХ-чен XIX-ен партсъезднй цlерагlча, «Путь к коммунизму», «Восход» колхозашка. Уьгаа кlезига мотт тигаш хинна социалистически законаш телхадеш,

Райкома бюрос хlинца а пlейхаитта бехктокаме даьа шолй балха декхарш кхоачашдеш болча боахамен партийни кулгалдеш. Иштта хьайбай продукци йоккхара 9 бетта пдан кхоачашъяьрга оаха, аьнна, XIX партсъезда цlерагlча колхоза председателга нов. Шгилова дош а кхоачаш да деш дисда.

Пlакхха мел дувца деза «Путь к коммунизму» яха колхоза экономика тlекъйоаьсаш хиларах дош (колхоза председателга нов. Кочеров, партгрупнаизас секретара нов. Ибрагимов). Кхаь цера вlаштта духха продукци тlайнаеи цу боахама. Иштта шолй эдденеи кхоачаш ца ешш тlабоагlе. XX-ен XIX-ен партсъездий кулгалдеш, «Путь к коммунизму» колхозашка. Аьлар кlезига мотт тигаш хинначи социалистически законаш телхадеш,

Райкома бюрос хlинца а пlейхаитта бехктокаме даьа шолй балха декхарш кхоачашдеш боанца боахамен партийни кулгалдеш. Иштта хьайбай продукци йоккхара 9 бетта пдан кхоачашъяьрга оаха, аьнна, XIX партсъезда цlерагlча колхоза председателга нов. Шгилова дош а кхоачаш да деш дисда.

Пlакхха мел дувца деза «Путь к коммунизму» яха колхоза экономика тlекъйоаьсаш хиларах дош (колхоза председателга нов. Кочеров, партгрупнаизас секретара нов. Ибрагимов). Кхаь цера вlаштта духха продукци тlайнаеи цу боахама. Иштта шолй эдденеи кхоачаш ца ешш тlабоагlе. XX-ен XIX-ен партсъездий кулгалдеш, «Путь к коммунизму» колхозашка. Аьлар кlезига мотт тигаш хинначи социалистически законаш телхадеш,

Конференце балха дакъа доакъош кхаьмьа деш хилар республикан Министрий Совета председатель, КПСС обкома бюро член **Вахаев Р. В.**

Организацеи юкъыьларчаьн пленуме КПСС райкома хьалхара секретарала хержар Г. Г. Самарский, дlотlа секретарала. — Ж.-Г. Ю. Орцханов, секретарала А. З. Литвиненко.

С. ШАБИЕВ.

Ийелагlча пятилетка йлан кхоачашъяь дукхй болхлой ба Грозненски «Автоспецоборудование» ярача опытно - экспериментальни заводе. Царех цаг аа цига 24 шера болх беш волга кхъьагlама вlетеран Уваров Дмитрий Макарович. Цо кулгалдеш йоаь бригада а заводе эстара дикагlа лоарлачарех цаг я. Хlара шиий сменагlа нормаш 170—190 процент кхоачашъеш кхъьагlеш я из пятилетка кхоалагlча шера. Цун керттердар да бригадира ше керте латтача коллектива кхъьагlаш кхетамца вlаштlехьбаккхар.

Хьинаре кхъьагlарца совгlа общественни балха тlе а дика дакъа лоан Дмитрий Макаровичца. Завода дикагlйоаь рационализатор лоарлаьш ва из. Цудухьа хоржаш из ВОИР-а заводской Совета членалла. Цо цlенеи диззан кхоачашду Ленински района хьалкъа суда хьалха заседателга декхарш.

Хьинаре кхъьагlарца иштта белгалвинача слесарий бригада бригадира тийна совгlаташ, сийлен грамоташ, кхъьагlама книжка тlа йа а йлдеш йоха баркалла дуккха да. Царна юкъе я РСФСР Лаьхьарча Совета Президиума Сийлен грамотен Ленински юбилейни медали.

СУРТА ТIА: слесарий бригада бригадир Д. УВАРОВ.

И. ПЛИЕВА сурт.

«СЕРДАЛО»
5-гlа оагl, 29 декабрь, 1973 шу.

ХЬАЛХА ЛАТТАРИЙ ОПЫТ—МАССАНЕНА

КОТАЛОНГА БАЬККХА ГІА

Дукххача шерашка вІашттІа пайда иа луп, халданза зе деш хьбепаб Ачхой-Мартановскун района «Лермонтовский» совхоза хьайбай боахам. Хьайбаккха йоаккха продукци кІезига яр. Хьалта пул совгІа из яккхарга дІадодар лакха дар. Овлангара хувца деший дер гІулакх.

Боаххма шІьбболчча кулгалдхоцеи специалисташен хьайбай боахам интенсивно дегІакхувлара духьхал хьайбай продуктивность дакхьар лоаллІяр, дикача фух доза доаххи дебадар терхал а па деш. Хьалта из ма йий цун керттера фактор.

Пеххьарча шерашка из уйла хийцар. ЙИслагІча пятилетке из боахама дакха дегІавлоалаздара де дезарадо белгалдар: халданза дикача фух доза доаххи дебадарша хьайбай продуктивность лакхъян шурен духьи деккхар а кІийдбена а алсамдакхха.

Цу гІулакха дукха яьлыйтІор совхоза специалистана, фермуй кулгалхоша. Къастта из доаххи из гІулакх боагІана боагІа тІа отталара болх хго шу хьакха дІаболабор совхоле керда вешача керттерча ветеринарни лора Магомадов Ибрагьимана. Шеннаштта терхам тІа а бахийта дийнар совхоле этта хьал. Боахамера хьайбаш дикача фух доларна хуина, бочуелеез дараш дІадаьд болабелар. Иламнен трактехан карагІдийнарааш юкъе кхуллаш хьайбай боахам эргабаьккха тоабара тІаберзабар шо хьайбан леладерий. ветеринарни фельшерий, зоотехникий болх.

Совхоза кхаь ферме инфекционни лазарашт долиеш, тайп-тайпарча фух дола доахан дар. Бруцеллеез доачарца лелача могаш доаха доахана лазар хуьлар. Этгара хьалха из зулам дІаделаьхха дезаш дар. Цхьан шера дІаделаьхха дІаболабор из. Цу гІулакха дукха кхьехьера хийзар.

Этгара хьалха бруцеллезаца ИФ-реакционни лазарашта кхъовсам дІаболабор совхоза шоллагІча шурий - товарни ферме. Шиъ шера ферма ветеринарни фельшера Музаев Ахьмада хьайбаш лелаберрица цхьана дукха хьайбайгар. Ферме мел дола хьайбаш лазарашта тахка а текха дІакъоастаелаш изоляторе дІаделар. ГІаьта брак яь дІакъоастабьча іетта метта дикача фух доза шиъпар дІаоттадеза дар. Из гІулакх а кхы кІезигагІа доарІхам болаш дацар. ХІаьа яьча, тайп-тайпарча фух долча хьайбай продуктивность лоха яр. Уьш кхоабаш, Іупал деш дІадодаьч боахама чІоагІа зе лоре, хІаьта хьакхлар кІезига дар. Хьайбаий метта хьоттаде дикача фух доза шиъпарш дацар совхозе. Шурийна йийна дикагІа долча симментальски фух доза яьк бІаь совгІа шиъпар дІоалалдор совхозе. Уьш дика дІатарлу вай Іалама хьалаиша. Шура дукха ду.

Боахаме дерриге хьайбаш иу фух хьийтара уйла тІаерзабай совхозе ферме болабоьл. Иь Іуьлкх дикха лиъяя иэкачаиде вІашттехьдьинад цхьоалагІчен шоллагІчеи фермашка. ХІаьта ши иу хьакха иу фух дола доахан ахаш мара дерзар пиеч. ХІаьа кхи а кхы дика гІулакх долалдаьд боахаме. Из чІоагІа яйдане а да. Кхиъяюно яхача юрта кхьоастта желадеш цюаш хьалкхелаь 300 шиъпар. Продуктивность лакхагІа болча доахаиах да уж. Нийса хьакъестала-ро торо хилийтай дестгача доахана Іуьлаитт ремонт а сш дакха продуктивность йола шиъпарш дІаъеттаде. Боахаме из боь дІаболабаьча хьал цхьа шера кхоалагІа кхедераш дукхагІа да. Из бахьан доаш дика дакхъенчай совхозе ергячу фермашка йоаккха шура. Масала, дІадалаче шерана нийсъяна 19 процент дуьл. 27 процент шура дукхагІа яьккхай уьх шера. Цу хана хІара Іаттагара йоаккха шура 349 килограмм гарта дукхагІа хиннай Из районе эттара лакхагІа бола хьохкам ба.

Цу масало тешаш ду хьайбаш лебадара йоаьхо ярца цхьана уж дикача фух хилийтара а совхоза ферма боахлоца нийса ницъ хержалга.

Хьалта иу дерригача дикача гІулакха хьы кІезигагІа лоарІхам болаш дац фермашка хьежабу кулгалхой хьайбай боахам дика боозаш, кхетам лакха болаш дІадар. Йоаккха лоьшт дацаш иах ба фермашка болх берзаш.

Совхозе дукхагІйола хьайбай продукци йоаккх цхьоалагІеи шоллагІеи товарни фермашка. Хьакха иу фермашка племенной болх вІашттехьбакъкхара ергира уйла тІаахийтай совхозе. Фермашка искусственни осеменени юпункташ Іанга дика кийчьбай. Уьх шера фермашка цхьоахмаш доккхий да. Къонача хьайбаитта дукхагІа дуьх тІакхет, шура дукхагІа йоаккх. КІезига бан совхозе хІара Іаттаз 2500—3000 килограмм шура йолккхараш.

Цо хьалхьокх доахан Іаьхар ширера дувьала кІаьа иа жуш специалисташа халдина кхоьсам лоаттагІа белга. Хіара фермие доска да хІара Іаттах дола хоамаш дІаладеш. Из болх дика лелабу ветеринарагинеколога Тасуев Рамзана.

Боахха терхам тІабохийт ухха за дахка дела шиъпарш 27 бутт боалаш дозал 350 килограмм йоллаш онда хилийтара. ТІаккха цун тІехьа хьахинна Іаьс яьк болаш. Іазпарата дувьала отталуш дуьлаш.

Фермашка хьайбаш ду товадар тІехьа тІайоагІчча хона а ларьбаргболаш болх ба Іуд меттаотталара. Іаьсий хьакхедара а болх фермашка деча балхех этгара ледара участок я. ІХІьбаЬхьа, совгІасе из дош доагІачча боярам тІа латт.Дукхача хина дена Іаьсий гІулакх леладелш, парна дийнахьи быча планвал дукхха совгІа дуьх тІакхетийтар, тІехьхьара 4—5 шера пад дІа пя къастийтар хьайбаита шура 349 килограмм гарта дукхагІа хиннай Из районе эттара лакхагІа бола хьохкам ба.

Цу масало тешаш ду хьайбаш лебадара йоаьхо ярца цхьана уж дикача фух хилийтара а совхоза ферма боахлоца нийса ницъ хержалга.

Хьалта иу дерригача дикача гІулакха хьы кІезигагІа лоарІхам болаш дац фермашка хьежабу кулгалхой хьайбай боахам дика боозаш, кхетам лакха болаш дІадар. Йоаккха лоьшт дацаш иах ба фермашка болх берзаш.

Совхозе дукхагІйола хьайбай продукци йоаккх цхьоалагІеи шоллагІеи товарни фермашка. Хьакха иу фермашка племенной болх вІашттехьбакъкхара ергира уйла тІаахийтай совхозе. Фермашка искусственни осеменени юпункташ Іанга дика кийчьбай. Уьх шера фермашка цхьоахмаш доккхий да. Къонача хьайбаитта дукхагІа дуьх тІакхет, шура дукхагІа йоаккх. КІезига бан совхозе хІара Іаттаз 2500—3000 килограмм шура йолккхараш.

Цо хьалхьокх доахан Іаьхар ширера дувьала кІаьа иа жуш специалисташа халдина кхоьсам лоаттагІа белга. Хіара фермие доска да хІара Іаттах дола хоамаш дІаладеш. Из болх дика лелабу ветеринарагинеколога Тасуев Рамзана.

Боахха терхам тІабохийт ухха за дахка дела шиъпарш 27 бутт боалаш дозал 350 килограмм йоллаш онда хилийтара. ТІаккха цун тІехьа хьахинна Іаьс яьк болаш. Іазпарата дувьала отталуш дуьлаш.

Фермашка хьайбаш ду товадар тІехьа тІайоагІчча хона а ларьбаргболаш болх ба Іуд меттаотталара. Іаьсий хьакхедара а болх фермашка деча балхех этгара ледара участок я. ІХІьбаЬхьа, совгІасе из дош доагІачча боярам тІа латт.Дукхача хина дена Іаьсий гІулакх леладелш, парна дийнахьи быча планвал дукхха совгІа дуьх тІакхетийтар, тІехьхьара 4—5 шера пад дІа пя къастийтар хьайбаита шура 349 килограмм гарта дукхагІа хиннай Из районе эттара лакхагІа бола хьохкам ба.

Хьайбай продуктивность лакхъяра бола племенной болх вІашттехьбакъкхагІа дукхача районни юрта боахама органех тийпна, цар халданза йоаккхо е ешаш а долор. ХІамера лош да, хІана аьчча, эсала доахана чІоагІа иоаккарле ю хьайбай боахама дІахо интенсификаци яра.

Т. АРЧАКОВ.

МОСКВА. Э. Володарске «Вай декхарашъ» яхача пьесах дахьа керда спектакль оттанай М. Горькс цІерагІча СССР Союза Московски художественни академически театра филиала сцене. Цу тІа дувц Дахьена хьалхяика хІара сача бехткохама хьакъбеъзъ.

Постановка а режиссура а РСФСР заслуженни деятела В. К. Монюкова я, художник — М. Я. Гаухман - Сверяков.

СУРТА ТІА: спектаклера сцена. Геологически парте начальник — артист В. В. Степанов, Крутов — РСФСР заслуженни артист В. Н. Расцветаев.

В. ЕГОРОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Тахани кхоанеи хурига

29 декабрь

В. И. Ленина цІерагІа культура Дворец 8.30—16.00. Берий керда цера утренникан. Программа юкъе: самодеятельни техникий театра «Кердача шера сюрприз» яха спектакль, массовкаш, къоача ца зрителла театра «Сабирде Із, бозиІ яха спектакль, мультипликационни фильмаш. 19.00. Дворе ца ергиячу творчески коллектив наша дакъа а лоаллаш «Цирко лампаш соГ» яха кердача шера сайрийнера рево.

Химикий культура Дворец. 10.00. «Халкъай баьрттайначу дезалеч яха дагалъяра журнал. 11.00. «Советски мелхь гІолла» яха кинофестиваль. 14.00. «Бригантина» яха клуб. Кердача шера утренник. 16.00. «Чайка» яха клуб. «Мэрша доагІалда, Кердача шу!» яха берий цІей. 18.00. Хьайийлла я республикански изобразительни искусствена музей филиал. 20.00. «Акворд» яхача вокально - инструментальни ансамбла выступлени.

«Красный молот» завода культура Ца. 16.00. Художественни самодеятельносста Грозненски гарнизонна бІузоштта лаьхча шефски концерт.

Пластбата цІерагІа культура Ца 20.00. Кердача шера «Огонек». Программа юкъе: художественни самодеятельносста коллектива концерт, массовкаш, конкурсаш, мультфильмаш, вокально-инструменталъни ансамбла выступлени.

Маьхх ечь комбинате клуб. 18.00. Кердача шера «Огонек». Программа юкъе: художественни самодеятельносста коллектива концерт, массовкаш, вокально - инструменталъни ансамбла выступлени.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

КОРЕЯ ЛОАМАШКАРЧА НАЬКЪАШКА

Корея — лоамий мохк. Цун дерригача лаьттай кхаь дахьах ши дахка хІана дан ашина дараш ши дахка хІана дан. Кемаш лела хиш кІезига да республике, цудухьа мухьаш дІа-юха кхаьаша гІулакха машиннаькъашта шийсса керттера моттиг дІаделаш автотранспорта.

Пхьахана хенагара халкъа Кореяга кхаьчача готтача, голаш еттача наьккъашта меттех хІана керда автомагистралаш яхкай Іаулаш бетон а асфальт а йолаш. Шоссе тІа хІана кІезига корайоагІарша лакха дахуан чархаш а йоаххаш, дІабежа ует а болаш йола йола ворда. Из «транспорт» юстара кхессай автомобило. ДІаюха кхуьлька муьхех оидо дакъа тІехьа пришеваш а йолаш йолча чархаш тІарча тракторашца а кхчхь.

Автомобилиин тракторни промышленносста — КНДР халкъа боахама ягара кІоначІа лоаьхо цаІ. 15 шу хьалкагІа, соаьхоеч цаІ. 15 шу хьалкагІа, соаьхоеч цаІ. 15 шу хьалкагІа, соаьхоеч